

MUS: een nieuw meetnet voor broedvogels in bebouwd gebied

Waarom?

De vogelbevolking in dorpen en steden is sterk in ontwikkeling. De moderne bouwstijl en inrichting van steden blijkt in toenemende mate onaantrekkelijk voor ooit karakteristieke broedvogels als Gierzwaluw, Huiszwaluw, Kuifleeuwerik en Huismus. De populaties van deze soorten nemen soms zelfs zo sterk af dat ze op de Rode Lijst zijn beland. Andere soorten doen het juist heel goed in stedelijke gebieden. Van de aantallen en trends van de vogelbevolking van onze steden en dorpen weten we echter weinig. Bebouwing is bij vogelaars niet erg in trek en het tellen van broedvogels volgens de BMP-methode is in steden relatief moeilijk uitvoerbaar. Toch is kennis over verspreiding, aantalsontwikkelingen en dichtheden per stadstype en regio essentieel voor het effectief beschermen van onze stadsvogels. Ook voor het beschrijven van landelijke aantalsontwikkelingen is kennis over het stedelijk gebied voor veel soorten van belang. Immers 16% van Nederland bestaat momenteel uit stedelijk gebied en die oppervlakte zal in de toekomst alleen maar toenemen.

SOVON en Vogelbescherming Nederland zien mogelijkheden om het monitoren van vogels in bebouwd gebied te verbeteren door het opstarten van een nieuw arbeids-extensief en laagdrempelig meetnet. In Groningen willen we dit project nog een extra duwtje geven door zo veel mogelijk mensen aan te sporen mee te doen. De Stadsvogelwerkgroep heeft dat in het verleden ook voor elkaar gekregen. Dat moet dus opnieuw kunnen, vooral omdat dit nieuwe project heel laagdrempelig is en relatief weinig tijd kost. Iedereen die de algemene

stadsvogels en hun geluiden kent, kan meedoen. We hopen daarom op een grote deelname.

Een nieuw meetnet: MUS

Het Meetnet Urbane Soorten (kortweg MUS) gaat in het voorjaar van 2007 van start. Het project richt zich op alle soorten broedvogels in steden, dorpen, bedrijventerreinen, parken, volkstuinten en sportterreinen. De telmethode is relatief eenvoudig en de tijdsinvestering beperkt. Het veldwerk is enigszins vergelijkbaar met het PTT-project voor wintervogels en maakt gebruik van telpunten. De methode ziet er in het kort als volgt uit (uitgebreidere telinstructies volgen later):

- Gebaseerd op punt-tellingen, telduur (exact!) vijf minuten per telpunt.
- Minimaal 8 en maximaal 12 telpunten per telgebied, die minimaal 200 meter uit elkaar liggen.
- Drie tellingen per seizoen, één telling per periode: 1-30 april, 15 mei-15 juni en 15 juni-15 juli.
- De eerste twee tellingen worden uitgevoerd in de periode tussen een half uur voor zonsopkomst en twee uur daarna, de laatste telling wordt uitgevoerd tussen 19.00 en zonsondergang (gericht op Gierzwaluwen en andere in de ochtend minder actieve soorten).
- Alle waargenomen individuen worden geregistreerd zonder onderscheid naar leeftijd, geslacht of gedrag. Alléén overvliegende vogels zonder terreinbinding worden buiten beschouwing gelaten.
- Waarnemers kiezen zelf een telgebied op www.sovon.nl. Hierin zijn door SOVON

random 12 telpunten geselecteerd. Hiervan kiest de waarnemer er zelf minimaal 8 en maximaal 12 die jaarlijks worden geteld. De waarnemer kiest zelf een toegankelijke telplek die zo dicht mogelijk bij de aangewezen telpunten ligt.

- De verwachte tijdsbesteding is drie keer maximaal anderhalf uur per seizoen per telgebied.

Hoe mee te doen?

Het meetnet stadsvogels wordt volledig digitaal uitgevoerd van de keuze van het telgebied tot de terugkoppeling van de resultaten. Er komt geen papierwinkel aan te pas! Om iedereen de kans te geven mee te doen is het aanmelden, het invoeren van de gegevens en de controle achteraf zo eenvoudig mogelijk gemaakt. Aanmelden kan nu op www.sovon.nl. Het Stadsvogelteam Groningen heeft de bereidheid om mee te doen bij een aantal Groninger vogelwerkgroepen al gepeild. Er is enthousiast gereageerd. Als je

wilt meedoen, is het een goed idee om even met je lokale vogelwerkgroep contact op te nemen, zodat de beschikbare telgebieden goed kunnen worden verdeeld. Om de deelname in Groningen zo groot mogelijk te maken kun je bij problemen (bijvoorbeeld als je geen computer hebt of er niet uitkomt) hulp invoeren bij de lokale coördinator Henk van der Jeugd: tel. 024-6848117.

Op 31 maart wordt bovendien een speciale Avifauna/SOVON-dag georganiseerd die in het teken zal staan van stadsvogels (zie elders deze Gors). Op deze dag zal meer informatie worden gegeven over het nieuwe project en iedereen die zich heeft aangemeld, of dit nog van plan is, wordt dan ook van harte aangeraden naar deze dag te komen!

Chris van Turnhout (SOVON)

Alco van Klinken (Stadsvogelteam Groningen)

Henk van der Jeugd (Stadsvogelteam Groningen/SOVON)

Huismus

